

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i Danderyds kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Huvudmannen behöver systematiskt analysera samtliga elevers upplevda trygghet för att kunna ge relevanta och empiriskt belagda förklaringar till variationer och skillnader mellan skolor, elevgrupper samt mellan flickor och pojkar.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Trygghetsenkäter

Förvaltningen har genomfört en kommungemensam trygghetsenkät till samtliga klasser avseende F-9 i grundskolan samt grundsärskolan.

Frågorna bygger på de frågor om trygghet och studiero som Skolinspektionen ställer i Skolenkäten. Detta för att kunna jämföra skolornas resultat i kommunen med resultaten i andra kommuner och i riket. Frågorna är utformade så att de särskilt ska ge underlag för att kunna analysera variationer och skillnader mellan skolor, elevgrupper samt mellan flickor och pojkar.

De enkäter som tagits fram för användning i grundsärskolan bygger på samma frågor som för grundskolan men innehåller bildstöd och är anpassade för den individuella elevens möjligheter att besvara enkäten.

Utprovning av de anpassade enkäterna med speciallärare/specialpedagoger och ett första genomförande gjordes under vt 2022 för samtliga elever inom grundsärskola samtidigt som för de övriga skolformerna. Enkäterna kommer även att genomföras under ht 2022 och sedan årligen.

Kränkande behandling

Under läsåret 21/22 och höstterminen 2022 har bildningsförvaltningen haft genomgångar med rektorer och biträdande rektorer på rektorsmöten om regelverket gällande kränkande behandling. Genomgångarna har belyst vikten av att anmäla till huvudman samt hur skolorna ska utreda och följa upp ärenden.

Under oktober 2022 genomför förvaltningen ett seminarium för skolornas rektorer, biträdande rektorer och trygghetsråd om anmälningar av kränkande behandling. Seminariets syfte är att uppmärksamma vikten av att anmäla till rektor och huvudman när man uppmärksammat kränkande behandling. Seminariet kommer att innehålla utbildning av vad som räknas som kränkande behandling och varför det är viktigt att arbeta med de efterföljande momenten utredning och uppföljning.

Kvalitetsredovisning och kvalitetsdialoger

Rektorerna och lärarna har analyserat resultaten från trygghetsenkäterna i det kvalitetsdokument som samtliga skolor upprättade efter läsåret 21/22. Personalen på skolorna har analyserat de skillnaderna som identifierats mellan elevgrupper när det gäller upplevd trygghet. Vi har sett i enkätresultatet att vi har trygga elever generellt på våra skolor men vi har sett att eleverna känner sig mindre trygga ju äldre de blir. Det bli en större upplevelse av otrygghet då eleverna inte har ett eget hemklassrum. Flickorna känner sig dessutom något mer otrygga än pojkarna. Omklädningsrum, skolgård och korridorer var områden där elever kände sig mindre trygga.

Under hösten besöker skolchefen och verksamhetsutvecklare samtliga skolor för att följa upp kvalitetsarbetet och träffar såväl skolledning, samtliga trygghetsteam, elevhälsoteam och arbetslagsledare/ förstelärare för att få veta hur de har hanterat trygghetsenkäterna samt hur de arbetar för att öka tryggheten i skolan men även hur man arbetar med att åtgärda eventuella kränkningar. Frågor som har varit utgångspunkt för dialogerna är till exempel:

- Hur arbetar ni förebyggande/främjande?
- Vad har ni dragit för några slutsatser utifrån Trygghetsenkäten - Våga visa enkäten och era egna enkäter gällande elevernas upplevda trygghet

Dessa dialoger ligger sedan till grund för huvudmannens vidare analys i trygghetsfrågan.

I september hölls ett rektorsmöte med både rektorer och biträdande rektorer från samtliga skolor. På mötet presenterades förvaltningens analys av den gemensamma trygghetsenkäten. Varje skola fick kommentera sitt resultat och beskriva vilka som är den egna skolans största utmaningar när det gäller trygghet och studiero. Rektorerna delgav även varandra framgångsrika arbetssätt till exempel hur man styr upp rastverksamheten för att trygga skolmiljön för eleverna. Vidare lyfte även rektorerna upp vad de behövde ytterligare stöd med från både kollegor och förvaltningen. Med på mötet deltog kommunens ungdomschef och samordnaren för Ungt fokus för att diskutera med rektorerna vilket stöd som de kan erbjuda till skolorna i form av till exempel gruppstödande aktiviteter för elever eller workshops om gruppsyck.

I oktober höll huvudmannen i en kvalitetsdag där samtliga rektorer medverkade. Under dagen avhandlades olika områden, bland annat skolornas analys av trygghet och studiero samt hur man analyserar sin skolas data för sitt systematiska kvalitetsarbete.

Kompetensutveckling

Flera skolor arbetar under läsåret 2022/2023 aktivt med ledarskapet i klassrummet enligt moduler (nationella skolutvecklingsprogrammet) som finns på Skolverket samt Martin Karlbergs och Jonas Nilssons bok "Ledarskap i klassrummet". Huvudmannen arrangerade en föreläsning med Martin Karlberg för personalen på skolorna den 12 augusti som en uppstart på detta arbete. Ett välfungerande ledarskap i klassrummet skapar förutsättningar för undervisning, lärande och utveckling. Genom att arbeta

med tydlighet, trygghet och goda relationer till eleverna, verkar läraren för en god lärandemiljö vilket ger förutsättningar för förbättrade skolprestationer.

Under skolornas uppstarts dagar i augusti erbjöds skolledning och samtliga lärare flera föreläsningar som syftar till att förbättra elevers trygghet i skolan. Föreläsningarna behandlade bland annat ledarskapet i klassrummet, normer och värden samt förmågan och vikten av att upptäcka barn som far illa.

Under läsåret som gått har förvaltningen fortsatt att satsa på handledning för skolkuratorer. Under vårterminen 2022 har även handledning och traumautbildning getts till personal, lärare och elevhälsa som arbetat i den tillfälliga förberedelseklassen Passagen med elever från Ukraina. Detta för att skapa en trygg miljö i klassen för både lärare och elever som nyss flytt ett krig och som befinner sig i kris.

Under året så har ett stort antal föreläsningar genomförts på våra skolor som alla ytterst syftar till att stärka elevernas trygghet samt personalens förmåga att i ett tidigt skede upptäcka otrygghet. De har till exempel handlat om vad eleverna gör på nätet.

Flera av F-6 skolorna har under 2022 genomfört en utbildning gällande praktisk konflikthantering i skolans vardag för att skapa ett gemensamt arbetssätt för att skapa trygghet för elever, personal och vårdnadshavare.

Ungt Fokus samarbete med skolorna

Kommunens ungdomskoordinatorer inom Ungt Fokus har under vårterminen 2022 genomfört flera satsningar i årskurs 5. Föreläsningar har genomförts för både elever och vårdnadshavare om nätet och sociala medier. Vidare kommer under höstterminen 2022 föräldramöten att genomföras på mellanstadieskolorna med syfte att informera föräldrar om vad elever möter på olika webbsidor, sociala medier samt ANDTS frågor.

Klagomålshantering

Klagomålshantering för grundskola och gymnasieskola har förenklats och blivit tydligare för vårdnadshavarna. Syftet med detta är att lättare fånga upp synpunkter och klagomål från vårdnadshavare vilket i förlängningen bidrar till huvudmannens förmåga att analysera skillnader och trender vad gäller exempelvis elevers upplevda trygghet.

Målsättningen är att förvaltningen ska få mer och bättre underlag som ska underlätta huvudmannens analys av trygghet.

<https://www.danderyd.se/forskola-och-skola/klagomal-pa-forskola-och-skola/>

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Trygghetsfrågorna har uppmärksammats mer genom att skolorna har gemensamma trygghetsenkäter med frågor som skapar tydligt underlag kring utvecklingsområden och som även kan jämföras mellan skolorna. Fortbildningsinsatser (både genomförda och kommande) kring anmälningar har lett till att arbetet kring kränkande behandling och elevernas trygghet har kvalitetssäkrats ytterligare.

Anmälan av kränkande behandling har tidigare genomförts genom en länk på intranätet. Anmälan har gått till rektor och bildningsförvaltning. Sedan augusti 2023 sker anmälan genom dokumentationssystemet Prorenata.

Tillvägagångssättet vid anmälning, utredning och uppföljning har i och med detta blivit mer likvärdig och säkrare. Att de görs genom samma dokumentationssystem där elevhälsoteamen arbetar, ökar kvaliteten genom att det lättare går att se andra åtgärder såsom tex extra anpassningar och särskilt stöd. Det går även att föra över elevens tidigare historik gällande trygghet och studiero vid övergångar mellan kommunala skolenheter. Samtliga anmälningar som skolorna anmäler till huvudman tas upp på utbildningsnämndens möten av skolchef/ verksamhetschef för grundskola och gymnasieskola. Skola, antal och typ av händelse beskrivs för nämndens ledamöter.

Tillräcklig tid har inte förflutit för att kunna göra en jämförelse mellan huvudmannens två trygghetsenkäter. Kompetensutvecklingsinsatserna gällande anmälning av kränkningar kommer troligtvis leda till ett ökat antal anmälningar. En ökad kvalitet i utredningarna och ett starkare förebyggande arbete kommer sannolikt att generera en tryggare miljö på skolorna på sikt. Förhoppningsvis ser man en positiv trend från och med nästa mättillfälle vårterminen 2023.

Alla åtgärder som vi ovan har genomfört kommer att framgent leda till att förvaltningen kommer att ha ett större underlag att bygga analysen på. Det har dock inte gått tillräckligt med tid sedan implementeringen av åtgärderna.

Huvudmannen har konstaterat genom kvalitetsdialogerna samt de utbildningar om kränkande behandling som har genomförts att huvudmannen även behöver formalisera hur en utredning av kränkande behandling ska utföras. Riktlinjer för detta kommer att tas fram före årsskiftet 2022/2023.

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Danderyds kommun använder sig av Våga Visa, ett enkätsamarbete mellan flera nordostkommuner som syftar till att jämföra kommuners kvalitet i undervisning och utbildning.

Utöver de enhetsspecifika enkäterna som sedan tidigare mätt trygghet används sedan vårterminen 2022 även en kommungemensam trygghetsenkät för att i större utsträckning kunna jämföra mellan skolor, klasser och kön. Vi har använt oss av frågor från Skolinspektionens skolenkät som grund för dessa. Enkäten har genomförts under våren och kommer även att genomföras under hösten för att få jämförelseunderlag, tanken är att fortsätta använda enkäten åtminstone en gång per läsår.

Trygghetsenkätundersökningen kompletteras med fler kvalitativa metoder än tidigare. Att skolchefen besöker varje skola samt träffar flera representanter från skolan, inte bara skolledningen, bidrar till att huvudmannen får en bredare bild av situationen på skolan samt att fler ur skolpersonalen kommer till tals och ser att förvaltningen följer upp skolans trygghets- samt kunskapsresultat. Möjligheten för goda analyser breddas därmed både gällande jämförelser, tolkningar, förklaringar men samtidigt skapas ytterligare problematisering kring den bredare bilden och hur vi vet det vi vet.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Med syfte att förstärka elevers tillgång till elevhälsa och säkerställa likvärdig tillgång till elevhälsa inrättar bildningsförvaltningen en enhet för elevhälsa. En enhetschef har rekryterats under vårterminen 2022 som börjar sin tjänst i november 2022. Enhetschefen blir ansvarig för elevhälsans medicinska och psykologiska insatser och övertar initialt chefskapet för skolläkaren, de idag centralt placerade specialpedagogerna samt ungdomsmottagningens kuratorer.

En mer centralt organiserad elevhälsa kan också ansvara för att utveckla nya digitala ingångar till elevhälsan samt öka kommunens möjlighet till samordning i relation till andra samarbetspartners såsom socialförvaltningen och barn- och ungdomspsykiatri, BUP. Den samlade kvalitetshöjningen bedöms även gynna arbetet med utvecklingen av särskolan samt de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupperna. Det kommer att stärka huvudmannens möjligheter att systematiskt analysera samtliga elevers upplevelse av trygghet.

Utvecklingsområde 2: Huvudmannen behöver systematiskt analysera hur samtliga elevers behov och förutsättningar påverkar, och riskerar att påverka, deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Huvudmannen tar del av skolornas kvalitetsredovisningar och genomför kvalitetsdialoger på samtliga skolor. I dialogerna med rektorer och biträdande rektorer belyses olika grupper av elever till exempel huvudmannen identifierat brister både gällande kartläggningen av nyanlända elevers kunskaper och viss undervisning gällande nyanlända som grupp.

En genomgång av elevers skolfrånvaro som genomförts efter Covid -19 pandemin visar att det finns flera elever på skolorna som har en oroande eller omfattande frånvaro. Social- och bildningsförvaltningen kommer därför att ha en tätare samverkan kring den gruppen elever för att bättre kunna stötta elever, vårdnadshavare och skola för att öka elevernas deltagande i utbildning. Insatser kommer att göras från båda förvaltningarna genom sekretessbrytande från vårdnadshavare som möjliggör ett förvaltningsövergripande samråd kring enskilda elever. Rutiner för frånvarohanteringen kommer att ses över av förvaltningen under läsåret 22/23.

Social- och bildningsförvaltningen kommer att fortsätta sina samråd var femte vecka där frågor som respektive förvaltning uppmärksammat lyfts för diskussion och eventuella förbättringar av rutiner eller behov av möten eller kompetensutveckling av personal i verksamheterna.

Huvudmannen har med hjälp av konsult tagit fram en analys av så kallade "förädlingsvärden". Förädlingsvärden används för att skatta elevernas kunskapsprogression över tid dels baserat på socioekonomiska förutsättningar, dels baserat på elevernas kunskaper vid en viss tidpunkt. Förädlingsvärden baseras på en sammanvägning av betyg och nationella prov i ämnena svenska, matematik och engelska.

Ett syfte med förädlingsvärden är att eftersom Danderyds elever, generellt sett, har väldigt goda socioekonomiska förutsättningar behöver huvudmannen hitta vägar för att analysera hur väl elevernas kunskaper utvecklas över tid korrigerat för de socioekonomiska förutsättningarna. Att de

absoluta skolresultaten är mycket höga i Danderyd är känt sedan länge, men frågan som återstår att analysera är hur skolorna i Danderyd kan utvecklas för att ytterligare stärka elevernas kunskapsutveckling. En del i detta arbete är att undersöka om det exempelvis finns skillnader i progression mellan ovan nämnda ämnen samt undersöka om det kan finnas "bedömningseffekter" på skolnivå eller ämnesnivå. Detta kan det vara en indikation på att bedömningen av elevernas kunskaper behöver göras mera likvärdig. Denna hypotes förutsätter givetvis att den faktiska kunskapsutvecklingen har varit likvärdig så att man med viss säkerhet kan tala om en "bedömningseffekt".

De två kommunala högstadieskolorna skiljer sig åt något gällande förädlingsvärden och ämnen. En slutsats blir att huvudmannen behöver stärka upp arbetet med likvärdig bedömning mellan våra två högstadieskolor.

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Sedan mitten av vårterminen 2022 har kartläggningen av nyanländas kunskaper samlats under enheten för flerspråkighet. På enheten genomförs samtliga kartläggningar av steg 1 och 2 för att få en likvärdighet i genomförande och kvalitet samt att säkerställa att kartläggningarna görs skyndsamt och innan eller i så nära anslutning till att eleven påbörjat sin utbildning. Enheten överlämnar sedan informationen till elevens hemskola genom dokumentation och ett överlämningsmöte.

Efter att ha identifierat brister i undervisningen för nyanlända elever har huvudmannen satsat på undervisningen i svenska som andraspråk (SVA) genom fortbildning och ett nystartat nätverk för lärare i SVA.

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Danderyds kommun har sedan länge använt sedvanliga kvantitativa data såsom betygsresultat, nationella prov, förädlingsvärden, jämförelse nationella prov och betyg, enkäter, personaluppgifter och anmälningar av kränkningar vilket vi fortsätter att göra.

Kvalitativa metoder har också använts tidigare men fördjupats i form av till exempel kvalitetsdialogerna.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Gällande gruppen nyanlända har det under insamlingen av kvantitativ data konstaterats att de har resultat som inte når de goda nivåer som kommunen i övrigt har. Under kvalitetsdialogerna undersöks därför mer noggrant hur gruppen hanteras på skolorna. I slutet av höstterminen 2022 kommer en workshop kring nyanlända genomföras tillsammans med rektorer och biträdande rektorer för att se hur ett helhetsgrepp kan tas för att stötta gruppen ytterligare.

Förvaltningen kommer dessutom att införa tätare kvalitetsuppföljning med rektorerna gällande kunskapsresultaten. Ett stödmaterial inklusive årshjul för såväl huvudmannen som rektors kvalitetsarbete är under framtagande.